

DOI 10.31558/2075-2970.2018.35-36.3
УДК 81'373.7

© І. М. Запухляк
(Вінниця)

ФУНКЦІЙНО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

У статті йдеться про функційно-стилістичний компонент семантики фразеологічних одиниць. Актуальність теми дослідження обумовлена недостатньою увагою науковців до компонентів значення фразеологічних одиниць у сучасних англійській та українській мовах, зокрема до їх функційно-стилістичних особливостей. Мета статті полягає у визначенні функційно-стилістичних особливостей фразеологізмів у сучасних англійській та українській мовах. У дослідженні використані такі методи дослідження як метод суцільної вибірки, метод опозицій, методи аналізу та синтезу, а також описовий метод. Розглядаються умови вживання та закономірності функціонування фразеологічних одиниць різних функційних стилів та умови, що впливають на вибір мовця чи автора тих чи інших фразеологізмів, зокрема на вибір лексичних одиниць комунікантів впливає ситуація мовлення і їх відносини. Проведене дослідження дозволило сформулювати найповніше визначення функціонально-стилістичного компонента значення, що є конотативним значенням, яке дозволяє визначити соціальний статус мовців, їх відносини, комунікативну ситуацію та рівень володіння мовою комунікантів. Стаття не повністю розкриває особливості функціонування стилістичних синонімів, що дає перспективу подальших досліджень.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, функціонально-стилістичний, компоненти значення, стилістична маркованість, комунікативна ситуація, мовленнєвий акт.

Використання фразеологічних зворотів обумовлюється різноманітними факторами. Їхня специфіка полягає у тому, що, існуючи у мові у сталому, зафіксованому вигляді, вони несуть додаткове значення, відоме членам лінгвоспільноти: оцінне, емотивне, символічне. Фразеологізми створюють так би мовити «тональність» мовлення, що дає змогу зрозуміти ставлення мовця до адресата та до предмета розмови. Взаємодіючи з іншими лексичними одиницями та граматичними формами, фраземи посилюють іллокутивну силу висловлювання, оскільки, окрім денотації, що впливає на логічне сприйняття, мають конотативне значення, яке впливає на емоції адресата.

Питання значень фразеологізмів неодноразово досліджувалося мовознавцями. Чимало вчених звертають увагу на різні аспекти функціонування фразеологізмів. Зокрема І. Задорожна досліджує компоненти значень німецьких фразеологізмів з іменниковими складовими *Spaß*, *Gnade* і *Freude* (Задорожна, 2014, с. 78). В. Остапенко аналізує функційно-стилістичні особливості фразеологічних одиниць з біблійним компонентом (Остапенко, 2009). Натомість Г. Клімчук розглядає лише функційно-стилістичний потенціал біблійних фразеологізмів у публіцистиці М. Грушевського. Дослідженню функційно-стилістичних особливостей китай-

ських ідіом присвячує статтю О. В. Сліпченко (Сліпченко, 2014), а С. П. Лісняк розглядає лексичні та стилістичні особливості фразеологізмів у мові іспанської преси (Лісняк, 2013).

Актуальність теми дослідження зумовлена недостатньою увагою науковців до компонентів значення фразеологічних одиниць у зіставному аспекті, зокрема до їх функційно-стилістичних особливостей.

Метою статті є визначення функціонально-стилістичних особливостей фразеологізмів у сучасних англійській та українській мовах на матеріалі романів ХХ–ХХІ століть.

Об'єктом статті є фразеологічні одиниці у сучасних англійській та українській мовах.

Предметом статті є функціонально-стилістичні особливості фразеологізмів, що вжиті у сучасних художніх творах.

Для проведення дослідження був використаний метод суцільної вибірки фразеологічних одиниць з чотирьох романів англійських та американських авторів, написаних в останньому десятиріччі двадцятого століття та в першому десятиріччі двадцять першого століття, зокрема романи “Nights of Rain and Stars” авторки М. Binchy, “The poet” за авторством М. Connelly, “The Pelican Brief” автора J. Grisham та “Still Life with Crows” авторів D. Preston, L. Child, а також творів українських авторів двадцять першого століття, а саме з роману «Століття Якова» Володимира Лиса, «Піца «Гімалаї» за авторства Ірени Карпи, «Різник із Городоцької» Андрія Кокотюхи та «Залишенець. Чорний ворон» Василя Шкляра. Для виявлення функціонально-стилістично маркованих фразеологізмів був застосований метод опозицій. За допомогою методів індукції, аналізу та синтезу були сформульовані висновки щодо закономірності використання фразеологічних одиниць у різних ситуаціях мовлення. Описовий метод використовувався для детального дослідження вжитих лексичних одиниць у кожному прикладі ілюстративного матеріалу.

Функційно-стилістичний компонент у значенні фразеологізмів – це переважне використання виразу у певних функційних стилях. До них відносяться побутово-літературний, газетно-політичний, виробничо-технічний, офіційно-діловий та науковий стилі (Ярцева).

Щоб правильно інтерпретувати інформацію, закладену мовцем, потрібно правильно розуміти денотативне, а також особливо конотативне значення використаних фразеологізмів. Потрібно усвідомлювати у повному обсязі емотивне, експресивне, символічне, оцінне та культурне значення виразу. Ці компоненти значення взаємопов'язані, але питання доцільності вживання певного звороту залежить від мети мовця або автора. Символьне значення – це додаткове значення, зазвичай обумовлене культурними особливостями та уявленнями носіїв мови. Оцінне значення виявляється у ставленні до предмета чи ситуації – як позитивної, так і не-

гативної. Натомість емотивне значення визначається як схвалення чи несхвалення (Телия, 1996, с. 114). Ці значення тісно пов'язані, тому мовець, використовуючи певний фразеологізм, одразу актуалізує цілу низку значень. Цим спричинений широкий вжиток фразеологічних одиниць у художній літературі, оскільки автор може надати експресивності та колоритності висловлюванню персонажа, послуговуючись досить економним за об'ємом, але складним за значенням, висловом.

На думку В. Телії, стилістична маркованість включає в себе інформацію про доцільність / недоцільність використання того чи іншого лексичного засобу у певних соціально значущих ситуаціях мовлення (Телия, 1996, с. 123), тобто мовець визначає прийнятність вживання виразів, співвідносячи їх з попередніми випадками вживання. Адресант має оцінити ситуацію та соціальні ролі співрозмовників для досягнення перлокуції. Порушення загальноприйнятих правил може призвести до комунікативної невдачі, оскільки вживання розмовних виразів у, наприклад, офіційній розмові може розглядатися як грубість. Автор статті повністю поділяє твердження В. Телії, що стилістична маркованість – це «когнітивна процедура вибору слово-значення, змістом якої є знання про умови мовлення (про його «стиль»)» (Телия, 1996, с. 123). Дослідниця також вказувала на те, що цей вибір відноситься до завершальної стадії «декларативно-процедурної моделі значення». Це означає, що мовець спочатку визначає денотативне, а потім конотативне значення, до якого входять експресивне, емотивне, оцінне значення, також його можуть доповнювати символічний та культурний компоненти. Потім відбувається підбір лексичних одиниць за функціонально-стилістичною маркованістю.

Цікавим є зауваження Д. Шмелєва про те, що для вираження «одного і того ж денотативного змісту» у мові не завжди існують різні за стилістичною ознакою засоби (Шмелев, 1977, с. 6). У зв'язку з цим іноді неможливо передати ту ж інформацію, використовуючи слова чи звороти з іншою стилістичною маркованістю. Дослідник зазначав існування стилістичних синонімів: «лик – лицо – физиономия», проте зауважував, що деякі з них мають певні експресивно-оцінні елементи, які відсутні у членів синонімічного ряду або не є тотожними (Шмелев, 1977, с. 86–87).

Фактори, що впливають на поведінку комунікантів можуть бути різноманітними. В. Телия має власний підхід до визначення стилістичних ситуацій. Дослідниця вводить термін «мовленнєвий стандарт», що, на її думку, відповідає поняттю «нейтральне мовлення». За такого спілкування соціальні відносини комунікантів суттєво не впливають на вибір лексичних засобів спілкування. Такій комунікації протиставляється неформальне, фамільярне, грубо-

фамільярне, офіційне та ділове спілкування (Телия, 1996, с. 125). Подана класифікація є доцільною, але неповною.

Найважливішими видаються відносини співрозмовників та ситуація, в якій відбувається комунікація. Наприклад, В. Карасик поділяє комунікативні ситуації на статусно марковані та статусно нейтральні. У свою чергу статусно нейтральні розмежовуються на ситуації соціальної нерівності, ситуації соціально-ситуативної нерівності та ситуації ситуативної нерівності (Карасик, 2002, с. 143). На нашу думку, ця класифікація найповніше відображає ситуації мовлення, оскільки комуніканти одного соціального статусу не можуть, наприклад, спілкуватися вільно в присутності інших, незнайомих чи малознайомих людей. Наприклад, колеги, що спілкуються між собою можуть обирати більшою мірою розмовні лексичні одиниці, ніж, скажімо, обговорюючи ту ж тему, але в присутності керівника.

Окрім того, такий мовленнєвий акт як прохання вказує, що один із комунікантів знаходиться у «підлеглому» становищі, незважаючи на однаковий соціальний статус співрозмовників. Прохач завжди змушений розмовляти так, щоб домогтися бажаного перлокутивного результату. Проблема добору «правильних» лексичних засобів у такій ситуації гостріша, ніж у такому мовленнєвому акті як наказ, де комуніканти знаходяться у ситуації нерівності або соціально-ситуативної нерівності, завдяки чому мовець має авторитет і більшу ймовірність домогтися покори співрозмовника. Подібне простежується і в погрозах. Висловлюючи менасив, мовець відчуває певну перевагу над адресатом, що дає йому змогу демонструвати це, незважаючи на соціальну рівність чи асиметрію.

У статті увагу приділено побутово-літературному стилю, оскільки об'єктом дослідження є особливості актуалізації фразем у художніх творах сучасної англійської та української мов. Під час аналізу літературних творів доречніше, на наш погляд, говорити про інтенцію автора, а не мовця (персонажа твору), однак мотиви відбору й використання письменника фразеологічних зворотів визначаються тими ж правилами, що й вибір комунікантів у звичайній розмові.

Д. Шмельов уточнював, що, оцінюючи комуніканта відповідно до його мовлення, ми звертаємо увагу не лише на те, чи це літературна чи нелітературна мова, на точність, образність, багатство та на відповідність мовленнєвій ситуації. Це і є мовленнєвою характеристикою персонажів (Шмелев, 1977, с. 19).

Проаналізувавши вживання фразеологічних одиниць у художніх творах було виявлено, що вони використовуються як в описах автора, так і в словах персонажів. У першому випадку читач є адресатом, і автор намагається найповніше донести до нього певну інформацію. І хоча у другому випадку адресатом повідомлення є інший персонаж, проте використані ним мовні

засоби дають читачеві змогу зрозуміти соціальний статус мовця, його ставлення до співрозмовника, до ситуації мовлення та рівня його освіченості.

Розглянемо детальніше використання фразем у словах автора, які створюють атмосферу, необхідну для кращого розуміння персонажа та ситуації. Наприклад, в англ. *Thomas was unsure if she was joking or was in fact somewhat simple in the head* ‘Томас не міг зрозуміти, чи вона жартує, чи дійсно була трохи несповна розумом’ (Binchy, 2004, с. 37) читач може зрозуміти ставлення діючої особи (Томаса) до слів персонажа. Використання розмовного, неформального виразу справляє враження, що чоловік, про якого йде мова, не добирає слів, аналізуючи ситуацію. Він дуже вражений словами жінки, яка, маючи чудовий будинок, спить у сараї разом з курами. Читачі усвідомлюють незвичність такої поведінки і поділяють емоції Томаса. Звідси випливає, що, вживаючи один фразеологічний зворот, автор оцінює дії персонажа, а зверненням до емотивної сфери читача він формує пом’якшений образ стриманого німця, здатного висловлюватися так фамільярно.

У прикладі з української мови автор описує і ситуацію загалом, і окремих персонажів, пор. укр.: *Про пані Адасовську вона дізналася небагато ... Та Анні досить було **почути краєм вуха**: салон подарований багатим чоловіком без малого десять років тому на знак вдячності. Решту лишалось додумати, але бідною уява Анни ніколи не була.* (Кокотюха, 2016, с. 5) Оскільки дівчина змогла *почути краєм вуха*, тобто «випадково, мимохідь», читач може зрозуміти, що цю інформацію не обговорювали відкрито і дівчині її ніхто б навмисне не розповів. З іншого боку, можна зробити висновки і щодо Анни, яка прислухалася до приватних розмов інших, намагаючись дізнатися те, що її цікавило.

Іноді автор описує персонажа за допомогою внутрішнього монологу іншої дійової особи. У цьому випадку читач занурюється у думки персонажа, що демонструються у розгорнутому вигляді. Один із дійових осіб, Шейн, роздумує про своє майбутнє, про плани на життя і згадує, що його дівчина пропонувала йому знайти роботу. Він реагує досить емоційно: англ. *Fiona must be soft in the head to suggest it* ‘Фіона напевно здуріла, пропонуючи таке’ (Binchy, 2004, с. 160). Для молодика, що звик отримувати все й одразу така пропозиція здається божевільям. Його вислів сповнений презирства та насмішки.

Фразеологічні одиниці функціонують у мовній спільноті і зрозумілі її учасникам. Натомість іноземцям не завжди зрозумілі образність та метафоричне переосмислення образу. Автор може використовувати нездатність персонажу декодувати зміст повідомлення, аби продемонструвати відмінності світогляду персонажів. Наприклад:

– *От вернусь колись на бідні села...*

– *Бідні села? – не второпав Дордже.*

– *Ну, до нас, на Большую Землю...*

Дордже знову не второпав.

– *Та в Україну вернусь!* – *махнула на нього Редька* (Карпа, 2011, с. 386)

Оскільки фразеологічні звороти є досить усталеними й формуються протягом тривалого часу, автору іноді доводиться використовувати додаткові слова у реченні поряд із фразеологізмами, або додавати їх у структуру виразу, щоб сформувавши необхідний контекст. Завдяки цьому фраземи набувають більш офіційного значення або, навпаки, звучать неформально. Підтвердженням цього може слугувати приклад з англійської мови: англ. *“Mayby the Almighty needs a hand now and then” said Vonni with a grim smile of satisfaction* ‘«Мабуть Всевишній потребує допомоги час від часу» сказала Вонні посміхаючись похмурою та самовдоволено’ (Vinchy, 2004, с. 160). Зазвичай, фразеологізм *to give a hand* не має стилістичного забарвлення. Проте у цьому реченні він уживається зі словом *Almighty*, що належить до книжної лексики. Таким способом створюється піднесена, пафосна тональність висловлення. Персонаж підкреслює власну значущість, оскільки навіть Бог потребує її допомоги.

Подібний ефект спостерігаємо у наступному реченні з українського роману. *До лісу Жечі Посполитої тільки не ліз, бо там, як зловлять, то підстрелити не підстрелять, а такого штрафиська впаяють, що очі на лоба літ п’яток будуть лізти, його відробляючи* (Лис, 2016, с. 56). Автор додає до структури фразеологізму *очі на лоба лізуть* додаткові слова, аби ще більш посилити враження від його використання. Крім того, форма *п’яток* ще більше створює неформальну атмосферу.

Подібним способом можна досягти атмосфери невимушеності та безтурботності. Відомий журналіст нервує перед зустріччю з незнайомкою, з якою спілкувався лише телефоном, а дівчина перебуває у складному становищі, потребує допомоги: англ. *But he was Gray Grantham of the Washington Post and this was just another story and she was another woman, so grab the reins, buddy* ‘Але ж він Грей Грем з «Вашингтон Пост» і це лише чергова історія і вона ще одна жінка, тож бери бика за роги, друже’ (Grisham, 1992, р. 215). Він намагається підбадьорити себе, використовуючи розмовні вислови та фамільярну лексику.

Уживання фразеологізмів у висловленнях персонажів твору може мати декілька причин. По-перше, вони характеризують стосунки між комунікантами, ступінь та близькість їх знайомства. Наприклад: англ. *Come on, Ben. That's over five thousand cases, a small fraction of which will eventually end up here. It's a wild-goose chase* ‘Припини, Бен. Це понад п’ять тисяч справ,

лише мала частка з яких зрештою опиниться тут. Це постріл в нікуди' (Grisham, 1992, с. 53). Читач отримує підставу для розуміння того, що комуніканти добре знайомі та є друзями, оскільки вони судді Верховного Суду, а вживання таких розмовних виразів між суддями за офіційних умов неприпустиме. Можна зробити висновок, що це звичайне неформальне спілкування приятелів після роботи.

По-друге, фразеологізми повніше характеризують дійову особу або її дії, ніж вільні словосполучення. Зокрема читач дізнається про емотивне та оцінне ставлення мовця до подій. Наприклад: англ. *I guess Bobby Jr. is trying to fill his (his father's) shoes.* 'Я думаю, що Боббі молодший намагається посісти його (батькове) місце' (Connolly, 2005, с. 139). Підлеглий дещо зневажливо ставиться до керівника свого відділу, який намагається зробити собі кар'єру, зайнявши посаду батька. Створюється враження, що колеги не засуджують його, проте ставляться до таких дій досить несхвально. До того ж те, що героя називають *Bobby Jr.* посилює відчуття несхвального та негативного ставлення.

Фраземи можуть мати мейоративну оцінку персонажа. Схвалення в такому випадку посилюється образністю, яка, впливаючи на емотивні відчуття читача, робить опис багатшим та виразнішим. Наприклад: *I прошу вибачити і простити, коли кого чим обідив. Али я ніколи не підняв руку на безневинну жінку чи дитя...* (Лис, 2016, с. 222) Цей вислів допомагає нам краще зрозуміти принципи та переконання персонажа.

Фразеологізми можуть вживатися у функції характеристики ситуації. Розглянемо такий вираз: англ. "*Sheriff Hazen's making a progress*" – "*Progress? Where's he been? I haven't seen hide nor hair of him all day*" '«Шериф Хазен має зрушення». «Зрушення? Де ж він? Я його за цілий день жодного разу не бачив»' (Preston, Child, 2004, с. 384) Адекватне сприйняття емотивного стану мовця досягається використанням фразеологізму. Тут простежується невдоволення, осуд та зневага. Вираз *not to see hide nor hair of sb* означає «не бачити когось протягом певного часу». Використання розмовного виразу посадовою особою також вказує на його емоційний стан. Оскільки мова йде лише про один день, усвідомлюємо, наскільки роздратованим є адресант. Звідси стає очевидним, що використання фразеологізму дає більше додаткової інформації, необхідної для правильного розуміння непрості ситуації, що сталася.

Подібне бачимо і в україномовному тексті, пор.: *Взявши Ярка на руки, вона заколисала його з такою ніжністю, що у мене стислося серце* (Шкляр, 2011, с. 258). Наратор, використовуючи фразеологізм, що має значення «тривожиться, хвилюватися, відчуває неспокій за когось» (Білоноженко 1999, с. 797) відображає власні негативні переживання у такій, здавалося б, мирній та зворушливій ситуації.

З викладеного вище робимо висновок про те, що фразеологічні одиниці широко використовуються у англійських і українських художніх творах. Використання фразеологізмів значно посилює виразність та експресивність творчої думки митця художнього твору. Автор послуговується ними для створення відповідного враження у читача про події та персоналії дійових осіб, шляхом переважного використання розмовних та стилістично нейтральних фразеологізмів для опису своїх героїв, їх вчинків та їх сприйняття іншими персонажами.

Таким чином, вибір фразеологічних засобів визначається цілями комунікантів. Уміння обрати фразеологізм із синонімічних за значенням, проте відмінних за функціонально-стилістичним забарвленням, висловів дає змогу досягнути бажаної ілюкативної мети.

Проаналізований матеріал дослідження переконує у тому, що **функційно-стилістичний компонент у значенні фразеологізмів** – це конотативне значення, що створює уявлення про стосунки комунікантів, їхній соціальний статус, ситуацію, за якої відбувалася комунікація, та рівень володіння адресантом мовою.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Анастасьева О. А. Экспрессивность как стилевая черта англоязычного афоризма. *Функциональная лингвистика: сб. науч. работ. Том № 1.* Симферополь, 2010. С. 9–10.
2. Гамзюк М. В. Емотивний компонент значення у процесі творення фразеологічних одиниць: на матеріалі німецької мови. К.: Видавничий центр КДЛУ, 2000. 256 с.
3. Задорожна І. Німецькомовні фразеологічні одиниці з компонентами іменниками “*spraf*”, “*gnade*” та “*freude*” (оцінний, емотивно-експресивний та функціонально-стилістичний аспекти значення). *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія.* 2014. Вип. 708–709. С. 78–81.
4. Карасик В. И. Язык социального статуса. М.: «Гнозис», 2002. 333 с.
5. Кузьмин В. П. Оценочность в английской фразеологии и контекст: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. М., 1980. 200 с.
6. Остапенко В. І. Функціонально-стилістичні особливості англійських фразеологізмів з біблійним компонентом. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки.* 2009. Вип. 20. С. 471–475.
7. Телия В. Н. Русская фразеология. Семантикакий, прагматический и лингвокультурологический аспекты. М.: Языки русской культуры, 1996. 284 с.
8. Фразеологічний словник української мови: в 2 кн. Київ, 1999. Кн. 2. С. 529–980.
9. Шмелев Д. Н. Русский язык в его функциональных разновидностях. М., 1977. 168 с.
10. Ярцева В. Н. Лингвистический энциклопедический словарь [Електронний ресурс]. URL: <http://tapemark.narod.ru/les/567a.htm>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

11. Карпа І. Піца «Гімалаї». Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2011. 398 с.
12. Кокотюха А. Різник із Городоцької. Харків: Фоліо, 2016. 249 с.
13. Лис В. Століття Якова. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 238 с.
14. Шкляр В. Залишенець. Чорний ворон. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2011. 382 с.
15. Binchy, M. (2004) *Nights of Rain and Stars.* London: Orion, 392 p.

16. Connelly, M. (2005) *The poet*. London: Orion, 481 p.
17. Grisham, J. (1992) *The Pelican Brief*. London: Arrow Books Limited, 371 p.
18. Preston, D., Child, L. (2004) *Still Life with Crows*. NY: Warner Books, 575 p.

***Iryna Zapukhlyak* FUNCTIONAL-STYLISTIC PECULIARITIES OF USAGE OF IDIOMS IN CONTEMPORARY ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGES**

Summary. The article dwells upon functional-stylistic component of meaning in idioms' semantics. The topicality of the article is stipulated by insufficient attention of the scientists to the components of the meaning of the phraseological units in the contemporary English and Ukrainian languages, in particular to their functional-stylistic peculiarities. The aim of the article is to define and describe the functional-stylistic features of idioms in the contemporary English and Ukrainian languages. The research rests on the following research methods: a continuous sampling method, opposition method, methods of analysis and synthesis, as well as a descriptive method. The connotative meaning has always been in the focus of linguistic studies. It expresses some additional meaning which can have emotive, expressive, cultural, symbolic and functional-stylistic components. It is rather difficult to single out just one component of the meaning as they are interconnected. In contemporary English, the authors of fine art widely use phraseological units to provide the reader with a large amount of information with the help of lexical units of rather small volume that have additional components of meaning. The speaker chooses a particular lexical unit due to the communicative situation, the addressee and his or her level of language knowledge. The aim of the utterance also defines the preferences of lexical units usage. If the speaker asks the addressee to do something, he or she is in the subordinate position and it determines his or her choice of words. Consequently, the functional-stylistic component of meaning is a connotative meaning, that allows to determine the social status of the speakers, their relations, the communicative situation and the level of knowledge of the language of communicants. This study does not fully reveal the peculiarities of the stylistic synonyms functioning, which gives prospects for further research.

Keywords: phraseological unit, connotation, functional-stylistic, components of meaning, stylistically marked, communicative situation, speech act.

Vitae

Iryna Zapukhlyak

Senior Lecturer at the Theory and Practice of Translation Department, Faculty of Foreign Languages, Vasyl' Stus Donetsk National University, Ukraine.

Correspondence: i.zapukhlyak@donnu.edu.ua

Стаття надійшла до редакції 10.12.2018